

HRVATSKA RIEČ

PREDPLATA: Za ŠIBENIK I AUSTRO-UGARSKU sa dostavom u kuću mjesечно K 1.25, godišnje K 15.—. Za INOZEMSTVO suviše poštarina. — Plativo i utuživo u Šibeniku.

POJEDINI BROJ 10 PARA.

VEČERNJI LIST

Izlazi utorak, četvrtak i subotu

Telefon br. 31. — Čekovni račun 71.049

UREDNIČTVO I UPRAVA „Hrvatske Rieči“ nalaze se u „Hrvatskoj Tiskari“ (Dr. Krstelj i drug). — Rukopisi ne vraćaju se. — Nefrankirana pisma ne primaju se. — Tisak „Hrvatske Tiskare“ (Dr. Krstelj i drug). — Vlastnik, izdatelj i odgovorni urednik JOSIP DREZGA.

OGLASI PO CIENIKU.

God. IX.

ŠIBENIK, četvrtak 16. siječnja 1913.

Broj 781

Jezično pitanje.

Austrijska uprava, preko odgovornih i neodgovornih organa, stvorila je u Dalmaciji jezični kaos.

Iz toga kaosa imali su naši činovnici velikih neprilika a strankama nastale su velike štete.

Jezično pitanje u Dalmaciji jest ona krvava nit, kojom se kušalo da podveže cijeli narodni život.

Borba za materinski jezik traje već više decenija a zakleti naši dušmani, udruženi, uvijek su pričuili da naš narod dodje do svojeg jezičnoga prava, kao i do svih ostalih pravica.

Borba je bila zahvatila najveće dimenzije i prietila je zastojem na cijelom birokratskom stroju, pak bečka vlada, aprofiritirajući od neupučenih ljudi, bez sudjelovanja pravaške i demokratske stranke, izdala je zloglasnu jezičnu naredbu, koja je bila i ostala pravi birokratski — monstrum.

Njezino provadjanje prouzrokovalo je novih povrieda narodnih prava; nema nijednoga hrvatskoga lista u Dalmaciji koji ne iznosi neprestane i grube povrede, dok su činovnici skučeni pod nespretne paragrafe onako himbeno skupušene jezične naredbe.

Jedino još jedan dio sudaca, to jest oni, koji drže do svojega obraza i do svojeg nezavisnoga položaja, ostaju pri jedino ispravnom vršenju jezičnoga prava, još nekodificirana.

Iz svakoga stanja stvari nastao je još veći kaos i neprestano su trvenja između ureda i ureda, činovnika i činovnika.

U času kad su svi duhovi zabrinuti s balkanskih događaja, kad se Hrvate pod noge baca, lete neki naši zemljaci u Beč, da nakon priredjenih, naručenih i djelomično plaćenih „patriotskih“ ovacija, prikažu što im Beč još duguje.

Traže reviziju jezične naredbe i priete...

Obće je uvjerenje da je ovo jako „zgodan“ čas za nagrade i da su talijanaši dobro računali.

Nama je sve jedno što su im u Beču kazali i obećali, ali javno osudjujemo, što ih se u Beču primilo, davajući važnosti udruženju, koje ne postoji u narodu, već jedino u onoj zadarskoj ulici, koja svršava s palačom na trgu sv. Šimuna.

Namjestnik u Dalmaciji bio je opetovano javno upozoren što se pod jezičnim pitanjem od zadarske ulice traži a što narod treba da postigne.

Dalmacija, kao integralni dio Kraljevine Hrvatske, hoće zakonjeno jezično pravo.

To se mora postignuti u saboru i po načelu: *U Dalmaciji mora da bude uredovni jezik jedino i izključivo hrvatski, u svim granama javne uprave, toliko u unutarnjem, koliko u izvanjskom saobraćaju.*

Zemaljski odbori u radu za narod.

Dr. Lampe, prisjednik Zemaljskog Odbora u Kranjskoj, razvio je neki dan među nama u svom predavanju o pokrajinskoj autonomiji krasnih misli o organizaciji narodnoj. U toj organizaciji moraju da vrše svoje dužnosti i autonomna tijela, u prvom redu Zemaljski Odbor.

Kada je slovenska pučka stranka došla u većinu, prvo joj bilo proširiti izbornu pravo tako da je Kranjska dobila za izbore u pokrajinski sabor i kuriju s obćim pravo glasa. Demokratizirane su i obćine, jer obćina je prva politička organizacija na kojoj je oslon države. Tim demokratiziranjem obćina osiguran je s jedne strane obćinski imetak, s druge pak strane protegnuto je izbornu pravo na svakoga. U Ljubljani je čak ženama dano pravo glasa.

Zatim su demokratizirana kotarska zastupstva (za zdravstvo, ceste), tako da u tim zastupstvima odlučuju seljaci. Uobće se nastoji da, što god je po narodno gospodarstvo važna, dodje u te odbore i zastupstva. S tim odborima radi Zemaljski Odbor, koji ne smatra sebe za neko ma-

gleno biće nego prednjači u radu. Demokratizirani su i kotarski školski odbori.

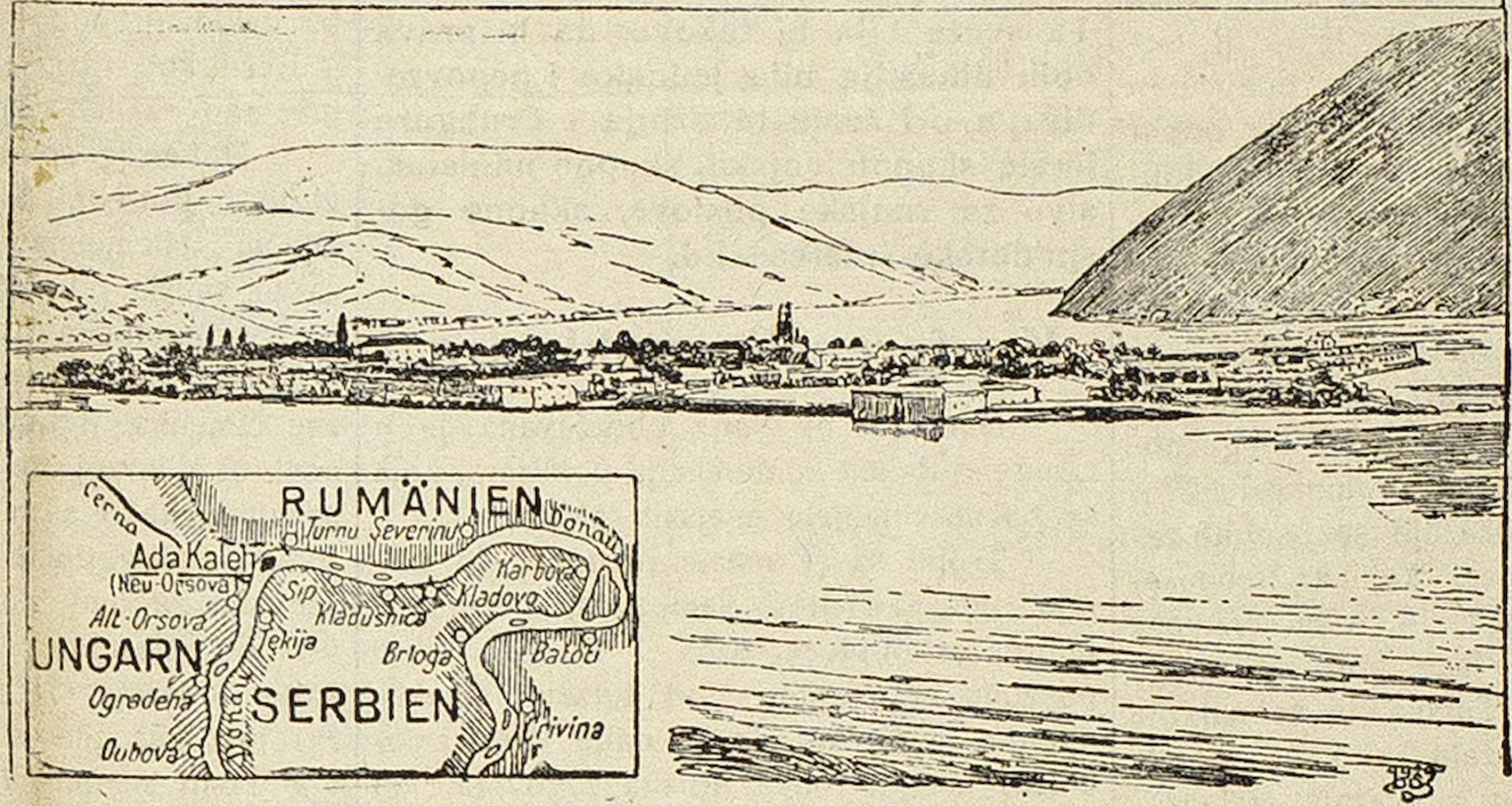
Nesreća je bila, da su školski zakon sastavljali sveučilišni profesori i juristi i to jedan tip, jednako za djecu ministara i za djecu težaka, te djeca uče sve, a najmanje svoj zanat. Ali mi imamo nadzor nad školama, pa nastojimo izpuniti praznine školskog zakona i — izučimo izučiti učiteljice i u kućanstvu. Zajedno sa slovenskim učiteljicama izučavaju se u kućanstvu i hrvatske učiteljice. Kranjski Zemaljski Odbor sagradiće i gospodarsku školu za seljačku mladež slovensku i hrvatsku.

Zemaljski Odbor Kranjske podupire i umjetnost kupujući djela slovenskih umjetnika i tako se u Ljubljani diže galerija umjetnosti.

Najveću skrb posvećuje zemaljska uprava u Kranjskoj humanitarnim ustanovama. U zemaljskoj bolnici priredjuju se tečajevi za samaritanske, koji polaze ženske pokrajine koje onda djeluju u svojim selima.

Najveće djelo jednog Zemaljskog Odbora jest skrb za gospodarstvo. Sabor kranjski stvorio je zakon kojim se u gospodarstvene svrhe dalo odmah 10 milijuna kruna. Tim se obvezalo i državu te obćine

SRETAN OTOK.

Naša slika prikazuje otok Ada Kaleh, koji leži na Dunavu kod Oršove između Ugarske, Srbije i Rumunjske, a spada pod Tursku. Stanovnici otoka su sretni, jer Turskoj nije nikad palo na pamet da na tom otoku uvede tursku upravu. Govorilo se, da će se o pripadnosti tog otoka povesti rječ na pregovorima u Londonu, ali stanovnici ovog otoka bili bi blaženi kada bi ih ostavili na miru kao sada.

Važnost Drinopolja.

Pitanje Drinopolja dovelo je do intervencije velevlasti kod Porte. Istodobno su i balkanske države upravile Turskoj skupnu notu. Već je dana zapovjed vojskovođa saveznih vojska da prekinu primirje i otvore iznovice rat, netom bi se izpostavilo da ni intervencija velevlasti nije bila kadra pomoći Portu s njenog dosadanjeg stanovišta.

Radi važnosti Drinopolja donosimo ovdje u potanjen opisu znamenitost te tvrđave i za Tursku i za Bugarsku.

Drinopolje leži na najkraćem i najboljem putu između Sofije i Carigrada u širokoj dolini Marice, te je središte svih komunikacija. Kao tvrđava ima Drinopolje veoma veliku važnost za Turke i za Bugare; za Turke više u defenzivnom smislu, a za Bugare kao prva pozicija za ofenzivu. Drinopolje igra ulogu velike pogranične tvrđave i važnog komunikacijskog središta; tvrđave oko njega štite grad, u kojem se nalaze velike zalihe i pomoćna sredstva svake vrste kao i vojna skladišta. Utvrde su jake i daju prilike i mogućnosti vojsci, da se ovdje sakupi u početku rata, a također da i podopmaže vojne operacije svoje vojske. Tim

HRVATSKI PRIJEVODI FOSCOLOVIH „GROBOVA“ U SVJETLU KRITIKE. (25) Piše A. prof. Sasso.

Vežićev prijevod (Stih 188—203).

192. Kad spomenik vidjeh. Uz glagolj „vidjeh“ nije imala izostati osobna zaimenica „ja“, kojom u izvorniku počinu ova rečenica: „Io quando...“ Istu manu ima i Buzol. prijevod.

194. Krotec žezlo. Nije sretno preveden glagolj: „temprando“. U ostalom ovaj je ulomak lijepo preveden.

Buzolicev prijevod (Stih 201—218).

201—206. Pindemontepokojnika. Odnosna rečenica u izvorniku glasi kao jedna sentencija, i ona repeticija riječi forte zgodno stoji te se imala zadržati i u prijevodu. To Buz. nije učinio i prijevod mu je razvlačen u tri stiha, te ne zvuči kao sentencija.

Pridjevi junačka i plemenite da su obratno stavljeni, prvi uz duhove a drugi uz djela, bolje bi odgovarali izvorniku. — Zaimenica Ti uz grobovi suvišna, pače ne ide, jer pred njom nema govora o grobovima na koje bi se odnosila, nego tek poslije pjesnik nabraja grobove talijanskih velikana. — Veznik Jer pogrešno stavljen, jer sentencija pjesnikova, da grobovi junaka

pobuguju na odlična djela duh junački, nije istinita za to, jer je pjesnik uskliknuo kad je vidio neke znamenite grobne spomenike, nego obratno: on je uskliknuo jer je istina što sentencija kaže. —kad spazih, ispred toga imalo bi stati Ja, kako je u izvorniku: Io quando... vidi, jer na taj Io pada sila govora, on veže pjesnički ona dva perijoda i čini suvišnim veznik. Nego kad je prevoditelj već htio staviti veznik, morao je, da izrazi tačno pjesnikovu misao, rabiti drugi veznik, te reći n. p. „Jer i ja“ ili „Pa i ja kad spazih“.

208—211. Koji kraljem.... cure. Ovi stihovi zaista lijepo zvuče, ali se u njima ne čuje, kao u izvorniku, bol, koja pjesniku srce para zbog suza i krvi što kaplju sa vladalačkih žezla. Od boli, regbi, da pjesnik sav drhće i jedva izgovara riječi: „di che lagrime grondi“ pa kao ugušen tu stane, te opet velikom mukom nadodaje: „e di che sangue“. Riječi ures i javno umetnute od prevoditelja više odmažu nego pomažu svečanosti i jednostavnošću kojom pjesnik izriče svoju bolnu misao, uz koju svaka kičenost nešto je nenaravna. Prijevod Sassov (stih 192—194) bolje odgovara izvorniku: niti šta umeće niti šta izostavlja; skoro je doslovan a u duhu hrvatskoga jezika. I poredanje riječi zadržano je kako je u izvorniku, a bila bi skoro logična i estetična profanacija na ovom ga mjestu promijeniti. Onomatopeičnost izvornika saču-

vana je reproduciranjem r riječi allôr i sfronda u riječima lovor i šljistri, te prekinućem stiha poslije pete slovke riječju s njeg, opetovanjem zaimenice kojom (di che) i položajem iza glagolja kaplje (grandi) riječi kojom krvlju.

Od odnosnih stihova Ilijicevih (180—182) prvi je dobar, ali ostala dva, radi istih razloga navedenih kod Buzoliceva slabo, kako se jasno vidi, odgovaraju izvorniku. Razapliče pak malo je za sfronda, a lovor nezna se komu pripada, njegov odnos sa žezlo nije nikako naznačen. — Lozovina u odnosnim stihovima (155—157) vidi se da se vjerno držao izvornika i slijedio prijevod Sassov, ali je pokvario stihove opetovanjem riječi žezlo: koj žezlosa žezla.

214—219. Još i onoguzvinuo. U izvorniku (stih. 160—164) kao da gledaš kako se n prostoru mnoštvo svijetova vrti oko sunca, koje, kao no ti njihov stožer, stoji prama njima nepomično. Zato da se ne izgubi tačnost i krasota opisa, trebalo je da pridjev sunčev immoto = nepomično stavi zadnji u rečenici. Buzolić naprotiv nije ni izreku, gdje taj pridjev dolazi, najznamenitiju i najvažniju u opisu: „e il sole irradiarli immoto“ ni preveo. Stavio je pak najprvi uz glagolj vidje, dok ide uz glagolj prokrčio, a pridjev neselki bez potrebe stavio je veoma blizu dvaput.

Ilijicev prijevod (Stih 174—189).

1 4—175. K visokijem pobudam.... juna. Prijevod u sebi nije loš, ali ne zvuči poput jedne sentencije kao u izvorniku, gdje isti pridjev forte dolazi uz animo i uz urne.

177.zemlju što ih (grobove) krije. Izvornik kaže: „la terra che le (cerne) ricetta“ (zemlju što ih [rake] prima). I ako je prevoditelj mjesto „rake“ stavio „grobove“, da izraz bude tačan, morao je mjesto „krije“ reći „ima“.

178—179.spomen gdje počiva Tielo. Spomen ne može baš zamijeniti spomenik (monumento), pak ne ide ni reći da „u spomenu“, apstraktnom pojmu, „počiva tielo“.

185—189.što pod nebom. „Pod nebom“ malo je poetičan prijevod za krasan izraz izvornika: „sotto l'etereo padiglion“. — U vrtlogu. Ne „u vrtlogu“, nego u divnom redu i harmoniji igraju svijetovi. — Svjetove nije tačno za „più mondi“. — I Englezurazgallio. Nema subjekta: što u stihu 185 trebalo je opetovati, da bude jasno, ili se barem moralo mjesto Razgallio staviti Razgali, a tim bi se bila sačuvala i consecutio temporum. — što razmahnu krila, gdje? Izvornik kaže: vi. — Razgallio staze. Za staze se kaže prokrčiti, utrti, ali ne razgalliti. Pa nije se smjelo izostaviti prijevod riječi primo (sgombrò) = prvi (razgali).

Lozovinov prijevod (Stih 151—164).

154. Počivaju. Po kontekstu ovaj se glagolj odnosi na grob (stih 153) te izlazi čudnovati izraz: „grobi počivaju“. U izvorniku je urne isti subjekt u izreci: „a egregie cose il forte animo accendono L'urne dei forti“ i u izreci: „e bella e santa fanno... la terra che le ricetta“, a i zaimenica le odnosi se na isti subjekt. To je zavelo prevoditelja. Bez sumnje on razumijeva da počivaju se odnosi na Junakâ, i svak uvidja da on tako razumijeva, ali mu izraz nije čestit. Kad bi se doslovice njegove riječi prevеле na talijanski, izlazilo bi isto, da se glagolj počivaju odnosi na grobi.

155. trunu, za posa (počiva) ovdje ne ide: ne stavljaju se kosti velikana u sjajne grobne spomenike, da trunu, i ako tu trunu, nego da počivaju. Razlika je veoma fina, al' ipak estetično velika!

156—157. žezlosa žezla: kako već gore vidjesmo, neumjesna repeticija!

160. Višnjima, ne odgovara izvornikom ai Celesti, t. j. Svecima. Višnji se hrvatski uzima samo za Boga.

161. Podnebesjem, odveć prozaično za krasan izraz „etereo padiglion“.

162. stajčke, nije immoto (nepomično)!

163. Britu, (all' Anglo). Brit mjesto Britan ili Britanac! (Nastavit će se).

viša postaje važnost Drinopolja za Turku, ako se zna, da glavna vojna sila otomanskog carstva leži u Maloj Aziji, odakle se čete mogu tek lagano i sporo dovesti na bojište. Važnost Drinopolja za Bugarsku leži u tom, da ono ne bude tursko, nego bugarsko, da ova jaka pozicija, koja je donekle glavni oslon turskog vojnog položaja u Evropi, ne pripada protivniku. Osim toga što bi Bugarska željela oduzeti Drinopolje svom protivniku, da ga on nema, dolazi još i ono, što malo prije rekosmo, da ovo utvrđeno mjesto ima veliku važnost za Bugarsku, kao pogranična jaka utvrda, kao raskršće komunikacija i kao zgodno mjesto za vojna skladišta.

Utvrđivanje zemlje i granica svrha je u posljednje doba skoro u svim državama osobita pozornost i velike su žrtve doprinešene u tu svrhu; najviše su povoda za to dala iskustva u bojama oko Port-Artura. Posljedica je ovih fortifikacionih radnja, da će u buduću u svim zemljama uvijek naići na jak otpor utvrđenih mjesta vojska, koja bude poduzela navalu na protivnički teritorij. Narocita se pažnja posvećuje pograničnoj obrani. Pogranične utvrde ne daju neprijatelju, koji navaljuje, da brzo prodire, one ga zadržavaju i daju po tom vremena, da se sakupi vlastita vojska, a po mogućnosti da se i grupiše za protunavalu. Pogranične tvrđave pokazuju se osobito važnim za one države, kojima treba — s kojega bilo razloga — više vremena dok sastave sve one sile, koje se mogu u ratu upotrebiti. Turska bi se nalazila danas u takom položaju, ako bi morala željeznicom ili morem prevažati maloazijske čete. Za tu bi akciju trebala turska vremena, a ovo bi vrijeme moglo valjda Drinopolje zajamčiti.

Drinopolje zatvara kao tvrđava i one komunikacije, koje vode iz Bugarske dolinom Marice i Tundže u Traciju, važnu željeznicu Sofija-Plovdiv-Drinopolje-Dimitika-Carigrad i još mnoge druge puteve, kojima bi bilo veoma zgodno navaljivati. Djelovanje Drinopolja kao takova pokazalo se je dosta jasno, kada su Bugari, navaljujući na Čataldžu, prevažali obsadne topove, municiju, hranu i t. d.; Drinopolje je spriječilo Bugarima, da imaju direktnu željezničku vezu, a to je svakako znatno djelovalo i na vojne operacije bugarske vojske.

Ali osobita važnost ide Drinopolje kao sabiralište za vojsku u početku rata. Obćenito uzevši, svakako je i za ofenzivu i za defenzivu od velike važnosti, da se vojska koncentriše što bliže granici. Nu mora se najprije pobrinuti za to, da neprijatelj ne spriječi prodiranje vojske po utvrđenom planu, a za to su najsigurnije jamstvo utvrde. Kada se čete nalaze iza jakih i za rat pripravnih utvrda, onda nisu izložene opasnosti, da će neprijatelj na njih navaliti. Da se je Kirkilise održala, ne bi bugarska ofenziva tako brzo napredovala; Turska vojska imala bi bila vremena, da se sabere. Pad Kirkilise otvorio je Bugarima istočna vrata od južno-istočne Tracije. pali su zidovi, koji su napravljeni u svrhu, da se omogući sabiranje turske vojske i tako turska vojska nije mogla biti dovoljno zaštićena.

U budućnosti će Drinopolje igrati svakako veću ulogu nego do sada, ostalo ono u rukama turskim ili prešlo u bugarski posjed, jer se je baš u ovom ratu pokazala njegova važnost. Razumljivo je dakle, što je pitanje Drinopolja postalo težištem mirovnih pregovora u Londonu.

Mir ili rat?

Pregovori nisu razbijeni.

Viest londonskog Reuter-bureaua, koja nam je prekjueer dringend bila javljena, da su balkanski delegati zaključili istodobno s notom velesila izručiti i sami Turskoj svoju notu, kojom će objaviti da su pregovori definitivno razbijeni, ne odgovara istini. Delegati balkanskih saveznih država ne će stvoriti takog koraka, dok god ne dodje od Porte definitivni odgovor glede Drinopolja.

U istom smislu javlja i londonska „Press Association“.

Bugarska se sprema.

U Sofiji su mnijenja, da će biti nemoguće spriječiti nastavak rata. I glede Rumunjske javnost misli, da se konflikt može samo oružjem riješiti.

Kralj Ferdinand odputovao je skupa s ministrima u Mustafa-pašu, da se sastane sa generalom Savovom i sa zapovjednicima četiriju bugarskih vojska te se posavjetuje glede svih eventualnosti.

„Godina čudesa“.

Bugarski ministar predsjednik Gešov piše u sofijskom „Miru“ pod naslovom „Godina čudesa“ članak, u kojem upoznaje na tešku atmosferu god. 1912. Ministar predsjednik slavi upravo čudesno djelo izvojseno od balkanske svezne hrabrošću balkanskih vojska. To djelo će okruniti tokom ove godine drugo čudo oživotvorenjem dugosnivanog sna o Velikoj Bugarskoj, tako velikoj kako bi morala biti na temelju Sanstefanskog mira.

Crnagora i Srbija združene?

Neka bečka korespondenca priobćuje važno izvješće iz Beograda, koje se ne može prosuditi koliko je točno i istinito. Glasom te vesti, u Londonu se srbski i crnogorski delegati dogovaraju o svezu medju Crnogorom i Srbijom, da bi se stopile u jednu jedinu državu. Ta svezu bila bi takova, da bi prava obih dinastija bila jednaka i nepovrediva, a pri tome bi Srbija i Crnagora imale skupnu vojsku, skupno ministarstvo za vanjske poslove, skupne gospodarske interese itd.

Konferencija poklisara.

Dne 14 ov. mj. obdržavana je u Londonu daljna konferencija poklisara, koja se bavila pitanjem egejskih otoka.

Trojni savez ostaje pri tome, da moraju otoci Tenedos, Samotraki, Lemnos i Imbros te Mitilene, Kios i Rodos dobiti posebnu autonomiju pod turskim suverenitetom, a Grčkoj da se dađe Kreta i nekoliko manjih otoka. Rusija zagovara, da se svi otoci dađu Grčkoj, Englezka pak i Francuzka stoje na stanovištu da Turskoj ostanu samo otoci Tenedos, Samotrake, Lemnos i Imbros pred Dardanelima. Italija se tome protivi, jer, kad bi otoke, koje sad drži ona, dobila Grčka, Turska ne bi bila vezana da potpiše pacifikatorsko djelo Italije u Tripolisu.

Omedjašenje Albanije.

„Daily Telegraph“ tvrdi, da je jedna velevlast trojnog sporazuma predložila na poklisarskoj konferenciji, da se pitanje omedjašenja Albanije ne uzme u pretres sve dotle dok Rusija i Austrija ne razoružaju. Rusija je bila tome sklona, ali je Austrija to odlučno odklonila.

Važne konferencije u Parizu.

Pariz, 16 siečnja. Englezki ministar mornarice lord Churschill imao je u Parizu konferencije sa ruskim ratnim ministrom Suhomlinovom i s ministrom predsjednikom Poincarëom.

Izjava Rešid paše.

London, 16 siečnja. Rešid paša izjavio je, da Bugarska ostaje nepomično na stanovištu da joj se ustupi Drinopolje, jer se zanaša mišlju, da će jednom postati gospodarica Carigrada. Turska ne može da popusti. Ako rat ponovno bukne, mi nemamo nikakve krivnje. Ako nam se već otmilje čitava evropska Turska, to neka nam se bar jedan ugao ostavi. Ako ne će, onda ćemo se mi za našu stvar boriti i umrijeti.

Turske čete traže rat.

Carigrad, 16 siečnja. Čete Kurda, koje se nalaze u azijskom Skadru, traže da ih se bezodvlačno pošalje na bojni polje, da vojuju proti dušmaninu. Sultan im je preko svog adjutanta zahvalio na spremnosti, na što se čete primiriše.

Položaj Drinopolja.

Carigrad, 16 siečnja. Politički krugovi uvjeravaju, da bi predajom Drinopolja bio uzdrman položaj Sultana kao kalifa. Suviše Drinopolje je za čitav jedan mjesec dana obskrbljeno živom te je odlučno voditi borbu dalje. Ne vjeruje se, da će velevlasti upotrebiti prisilna sredstva, ako se Turska i dalje bude držala intranzigentno te oduzeti joj financijalnu pomoć.

Zapovjednik Drinopolja Šukri paša brzojavlja, da su sve obitelji oficira primile dosta novca i živčnih sredstava.

Predplatite se na „Hrvatsku Rieč“!

Iz hrv. i slov. zemalja.

Novi ban.

„Ugarska Korespondencija“ javlja, da ministar za Hrvatsku Josipović dolazi u Djakovo kao gost djakovačkog biskupa Krapca, a doći će tamo i bivši banovi Rakodczay, Rauch i Pejačević te neki vodje srbsko-hrvatske koalicije. Govorit će se o izborima i o novom hrvatskom banu. Kao najozbiljniji kandidat spominje se grof Miroslav Kulmer.

Za romansko-njemački savez.

Zast. Dobernig priobćuje u „Oesterreichische Volkszeitung“ članak pod naslovom „Adriatisches“, kojim poziva u striške Talijane da se opamete te se priključe Niemcima u borbi proti Slavenima.

Dobernigu dao je povod ovom članku nekidanji pohod dalmatinskih talijanaša u Beču kod raznih ministara, da se priituže radi zanemarenja talijanskog jezika.

Dobernig spominje, da je često govorio o potrebi, da bi se Talijani priključili Niemcima, ali Talijani nemaju za to smisla. To će škoditi Talijanima, jer sva evolucija naroda u Trstu, Istri i u Gorici vrši se na talijanske troške. Trieznost činjenice ti ljudi ne osjećaju. Umišljenost o njihovoj moći ne da im, da bi spoznali, kako su ugroženi. Fali im poznavanje događaja u državi, kojoj su nezahvalni za ono što im dava. Niti svojih vlastitih mjestnih prilika ne znadu urediti, kako dokazuje slučaj u Puli i drugdje.

Pri tom pak Slaveni vidno napreduju, pa i u Trstu samom. God. 1900. je bilo po popisu pučanstva u Trstu preko 77 % Talijana i više od 16 % Slovenaca, a po popisu god. 1910. bilo je Talijana samo 63 %, a Slovenaca već 30 %. Njemačko-romanski blok tim bi prilikama pomogao. Tako bi protiv 430.000 Hrvata i Slovenaca u Trstu, Istri i Gorici stalo 390.000 Talijana i Niemaca koji bi uspješno suzbijali slavenske nakane.

Ako se pak Talijani ne budu obazirali na svoje dalmatinske događaje, kroz tri ili četiri desetljeća bit će manjina, otok, koji je oplakivati jugoslavensko more, koje će zatvoriti Talijanima put prema Italiji. Tada će Talijani tražiti svoju Venezia Giulia u — mjesecu.

Svetogrđe i kradja u sarajevskoj katedrali.

U noći izmedju prošle subote i nedjelje počinjen je u sarajevskoj stolnoj crkvi nečujan zločin. Jedan je lopov naime silom otvorio vratašca od svetohraništa (tabernakula) na oltaru i odnio veliku monstrancu zajedno sa presv. Olt. Sakramentom. Lopov mora da se je u subotu na večer uvukao u crkvu i ostao neopažen unutra, dok je sluga otvorio vrata. A onda je imao preko noći dosta vremena, da izvede zločin. Stvar je prijavljena policiji, koja je već pvela svestranu potragu, da nagje zločina.

Premetačine u Bosni.

„Srbska Rieč“ javlja, da se u okolici Mostara izvode premetačine. U Blagaju su premetnuli kuću svećenika Tome A. Bratića, učitelja Seratića, trgovaca braće Skočajića, Jove Gnjatića i nekoliko seoskih kuća.

Gospodarski pregled.

Novi nameti.

Iz Beča javljaju 14 ov. mj.: Danas su predstavnici strankama većine viećali o financijalnom nacrtu. Ministar financija Zaleski predložio je zakonsku osnovu o uvedenju nameta na žigice. Na temelju toga bi se već prvim srpnja ove godine plaćalo 2 pare na kutiju od 60 do 80 komada običnih žigica, a za luksuozne 10 para po kutiji. U tuzemstvu bi se amet pobirao već u tvornici, u inozemstvu pak na medji.

Od osobite je važnosti predlog vlade, da vladini organi u buduću imaju pravo pogledati u knjige u svrhu da se uvjere, da li je porezovnik dao istinite podatke za odmjeru porea. Vlada izjavlja, da se ovim hoće stati na kraj špekulaciji poreznika, a posebnim oštrim propisima priskrbljeno da nijedan porezovnik ne će biti izložen veksacijama i šikanama ili da će se njegovu podatci zlorabiti.

Danas popodne sastao se odbor referenata, koji je viećao o preosnovi porea lične dohodarine. Sutra pak sastaju se tri velike konferencije, da viećaju o

postupanju u poreznim sporovima, razdiobi lične dohodarine, pregledanju knjiga i o nametu na špirit.

Promet parobr. društva „Dalmatia“

Obći lanjski promet, koji su izvršile ladje plovitbenoga društva „Dalmatia“, iznio je: 4490 putovanja 551.988 putnika i 148.837 tona trgovine.

Ladje pomenutoga društva, čije pruge polaze iz Trsta, izvršile su 330 putovanja. Na njima je ukupno prevezeno 112.317 tona trgovine i 78.805 putnika.

Ladje u zadarskome okolišu, čije pruge polaze iz zadarske luke, izvršile su 1152 putovanja. Na njima je usve prevezeno 1928 tona trgovine i 99.429 putnika.

Putovanja, izvršenih u šibenskom okolišu, sa polaznom tačkom pruge iz šibenske luke, bilo je 960, sa ukupnim prevozom od 2873 tona trgovine i 90.270 putnika.

Napokon putovanja, izvršenih u spljetskome okolišu sa polaznom tačkom pruge iz splitske luke, bilo je 2048, sa ukupnim prevozom od 13.932 tone trgovine i 283.484 putnika.

Izvršeno je uz to 40 izvanrednih putovanja, na kojima se ukupno prevezlo 17.987 tona trgovine.

Do koju sedmicu „Dalmatia“ će povećati svoje brodovlje s druga još dva parna broda, što se grade u Malome Lošinju. Spremaju se uz to nacrti za gradnju trgovinske i putničke ladje, koja će se upotrebiti za prugu Trst-Metković.

Za popunjenje trgovačke mornarice.

Koncem siečnja viećat će u Beču vlada s Loydovim ravnateljstvom o ustanovljenju pomorskog tečaja za abiturijente. Taj tečaj imao bi se osnovati u Beču. Ovo ide za tim, da usposobljuje njemački element za častničku službu na trgovačkim ladjama. Iztaći će se potreba školske ladje za pomorske škole. Prvi predlog potječe od Lloydova predsjednika Derschatte.

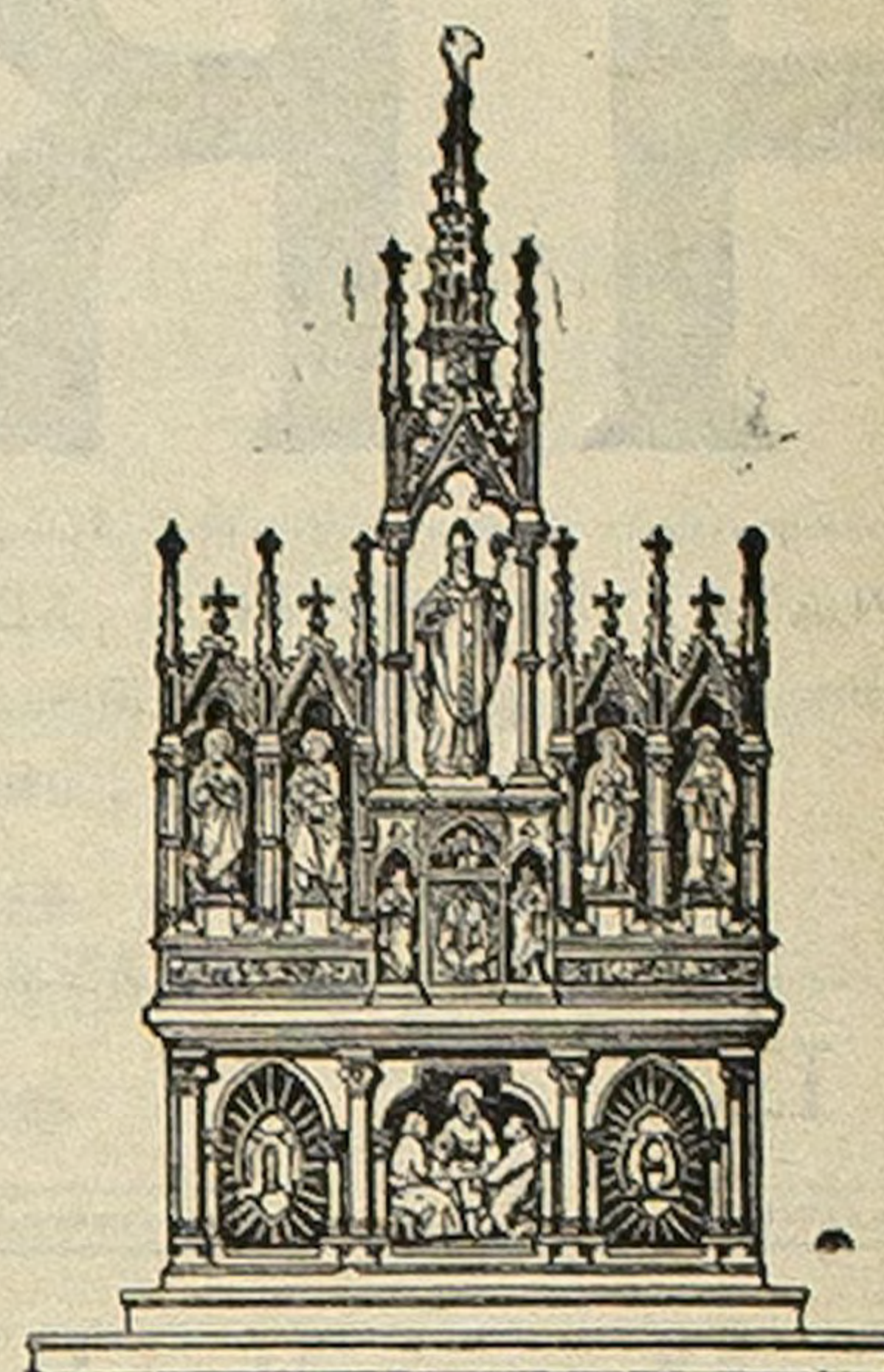
Gradilište sa kućom

južno od pokrajinske bolnice, na putu koji vodi sa državne ceste, u ukupnoj površini od 2.400 metara četvornih, prodaje se. Može se kupiti i na manje dielove. Poblizje obaviesti daje uprava „Hrvatske Rieči“.

INSAM & PRIMOTH

St. Ulrich, Groeden (Tirol).

Utemeljeno godine 1820.

Više puta nagradjeno.

Šiparske radnje iz drveta za crkve Kipovi svetaca, oltari, propovjedao nice križni putevi, razpela, jaslice itd. Katalog uzoraka s cijenama daje se badava. Za dostavu naručbe do štacije uključivo sa škrinjom, ne plaća naručitelj.

Izvjeshujte „Hrvatsku Rieč“!

Hamburg-Amerika Linie

Izravna njemačka vozna grupa sa brzim i postankim parobrodima.

Odprema putnika

na sve strane svijeta naročito na prugama

Hamburg - Newyork
Hamburg - Philadelphia

Hamburg-Argentina	Hamburg-Mexico
Hamburg-Brazilija	Hamburg-Afrika
Hamburg-Canada	Hamburg-Engleska
Hamburg-Cuba	Hamburg-Franouška

Zabavna pomorska putovanja. Putovanja oko svijeta, vožnje na lakov, u Indiju, u južnu Ameriku, te vožnje po ardeoznom moru. Putovanja na Sjever do Drontheima, na otok Island, na sjeverni kap i Spitzbergen. Vožnje po Nilu. Upute se šalju i daju bezplatno.

Hamburg-Amerika Linie,
odio za putnike, Hamburg.

Zastupstvo u Trstu: Hamburg-Amerika Linia General. agentura za Primorje, Via Porporelle.

JESAM LI PLATIO PREDPLATU ?

NOVO IZRADJENE
RADNIČKE KNJIGE
I
SLUŽBOVNE KNJIGE
NABAVLJAJU SE U
HRVATSKOJ TISKARI
(DR. KRSTELJ I DRUG)
ŠIBENIK.

PRVORAZREDNOM DIPLOMOM I ZLATNOM MEDALJOM
:: NA RIMSKOJ I BRUSELJSKOJ IZLOŽBI NAGRADJENA ::

TVORNICI VOŠTANIH SVIEĆA

VLADIMIR KULIĆ ŠIBENIK

PREPORUČA SVOJE PROIZVODE P. N. 99. ŽUPNICIMA, CRKOVINARSTVIMA I BRATOVŠTINAMA.

POZOR!

Na sve naručbe što se prime inicijativom Hrv. kat. nar. djactva, na korist njihovu davam 5%.

Hrvat i Slovenac*)

Spjevao DINKO SIROVICA.

Gledajte ih! — nij' l' divota prava
Složna vidjet ta dva kršna diva,
Spremna svojih za obranu prava
Sad na planut kô dva groma živa.
Plan djedovskog junačkoga srca
Razžario čelične im grudi,
Pošten značaj licem im se zrcu.
Sloboda ih na vitežtva budi.

Kroz toliko krvavih vjekovâ
Sudbe ih je razstavljala sila,
Kroz dimove praha i olova
Ne mogla se poznati braća mila;
Al porazna oluja se slegla,
Riekam krvi zatitrala zora,
Spoznala se braća i tad pregla
Da se vinu svojih do uzora.

Bajnim goram na holih vrhovi'
Rodne vile kolo zaigrale,
Majka Slava slogu blagoslovi,
Radovanke pjesme začestale;
Eto braće, gdje po istoj stazi
Skupa hode, iste misli vode,
Množ dušmana na njih vreba, pazi,
Jer ta staza vodi do slobode.

Njih već nič'ja sila ne razdieli
Ma ih snašli stoput gori jali,
Iste su im težnje i cijeli,
Iste nade, isti ideali!
Sviest ih jari, rodoljublje žari,
Što im prošlost uzkratila tavna
Budućnost će njima da ostvari:
Otačba će bit im samostavna!

U njoj tad će uživati braća,
Vršit svoje odlično poslanstvo,
Ne kô onaj, tko se gvozdja laća
Da proširi svoje veličanstvo,
Već kô onaj, koji s neba sadje
Zabludjele ovce da potraži,
Da liek ranam čovječanstva nadje,
Da krležavo ozdravi, osnaži!

Plemenite napore će njine
Ista Provid Višnja blagoslovit,
I njihove diljem otačbine
Staru sreću, veličje obnovit;
Majka Slava prestat će bit sjetna,
Saviti će do dva dîvna vienca,
Pa će njima ovjenčati sretna
Zor - Hrvata i čelik - Slovenca!

*) Spjevana god. 1892., a tiskana u „Slo-
vanskom Svetu“.

Iz grada i pokrajine.

Predplata na „Hrvatsku Rieč“
dnevnik. Upozorujemo cijenjene pred-
platnike, koji su primali naš list kao
dnevnik od polovice listopada do konca
prosínca, da uz redovitu predplatu imaju
platiti za to još K 3 i 30 para.

Pjesmu „Hrvat i Slovenac“, koju
donosimo u današnjem broju, govorio je
na večeri priredjenoj u počast braći Slo-
vencima sam autor g. Dinko Sirovica, čija
birana nazdravica izazvala buru oduševlje-
nje, što smo pomutnjom propustili u iz-
vješću.

Godišnje skupštine. „Hrvatska rad-
nička zadruga“ držati će svoju godišnju
skupštinu u nedjelju na 19. ov. mj. u 10
sati prije podne.

„Sokolska“ godišnja skupština biti
će isti dan u 4 sata poslie podne, a
„Pravaške Čitaonice“ isto poslie podne
na 5 i po.

Skupštine će se držati u prostorijama
Sokola.

Uzor mljekarna u Splitu. Kako do-
znajemo iz splitskih novina, u Splitu otvara
g. Marko Markovina veliku dvoranu pro-
dajom mljeka, masla, jaja, meda i dr. po-
službom kući i u dvorani istoj. Unajmio je
već u centralnom položaju grada zgodna
pomješća, koja će navlaš za to urediti, te
je već prikazao Vlasti molbu za dozvolu
tog obrta.

Nema dvojbe da će taj podhvat do-
prinieti gradu velike koristi materijalne i
moralne, jer će mnoge obitelji, siromašne
osobito, su malo troška moći se prehraniti,
te se obiknuti na mlieko, a ostaviti se
otrovnih alkoholičnih pića. U bolesti takove
mljekarne veoma su zgodne, jer bolestnik
može u svako doba naći dobrog i zdravog
mlieka.

Željeli bi da se i u našem gradu, koji
uobče u svemu napreduje, nadje koji iz
gradjaustva, te se posveti takvom obrtu i
okoristi naše pučanstvo sličnom mljekarnom.

Redarstvene vesti. Od 8 do 13
ov. mj. redarstvo, između ostalog, tužilo
je sudu dvie osobe radi uvrede redar-
stvene straže, jednu osobu radi teške tje-
lesne oglede, jednu osobu zbog nepovla-
stne nošnje oružja i postupalo je proti
jednoj osobi jer uzimala robu u trgovaca
na tuđe ime.

RAZNI BRZOJAVI.

Položaj u Banovini.

Beč, 16 siečnja. „Zeit“ donosi o po-
ložaju u Banovini da je ministar predsjed-
nik Lukacs dobio od kralja izričit nalog da
svrši sa Cuvajevim sistemom. Cuvaj sam
nije dosad — što je začudno — demisije
podnio, ali će ponovno dobiti nalog da
demisiju podnese.

Svakako se politička situacija u Ba-
novini smatra poboljšanom. Kao kandidat
na bansku stolicu spominje se grof Miro-
slav Kulmer.

Izbor predsjednika republike.

Pariz, 16 siečnja. Kod jučeranjeg
pokusnog glasovanja za izbor predsjedni-
ka republike dobio je Poincare 180, Pams
nus 174, Dubost 107, Deschanel 83, Ri-
bot 32. Dubost će odstupiti u korist
Pamsa. Ribot se takodjer odriče kandi-
dature bez ikakvih obveza.

Pariz, 16 siečnja. Kod drugog po-
kusnog glasovanja dobio je Pams 283, a
Poincaré 272 glasa.

Izbor obavlja se danas. Moguće je da
izidje koji treći kandidat. Za Poincarea
položaj ipak nije loš, jer će u današnjem
izboru okupiti glasove desnice i socijalista,
koji nisu sudjelovali u pokusnim glasova-
njima.

Zdravlje kralja Petra.

Beograd, 16 siečnja. Kralj Petar pod-
puno se oporavio od reumatizma.

KO ŽELI ZDRAVLJA

neka pohodi glasovito

Spjetsko sumporno kupalište

NAGY I DRUG

koje posjeduje, kako već poznato,
najljekovitiju mineralnu vodu u Evropi.
U jednoj litri sadržano je 31.5 grama
razne soli. — Otvoreno cijelu godinu.

Prospekte šalje uprava.

Marko Markovina

Split

Iza Prokurative (vlastiti stan)

Telefon 93.

Tek. račun kod Filijale Banca
Commerc. Triestina.

I. ZASTUPSTVO I SKLADIŠTE

Eternit za moderne krovove — postavlja
po specialnim radnicima.

Cievi od keramike

Dimnjaci „

Pločice „ za kuhinje, hodnike itd.

Stakla prosta i ornamentalna

Peći glinene } postavlja po specialnim
Sparherde } radnicima

Papendek tanki i debeli

Zahodi porculane kompletni — posuda,
daščica, sprema za vodu i dr.

2. GRADJEVNO PODUZEĆE

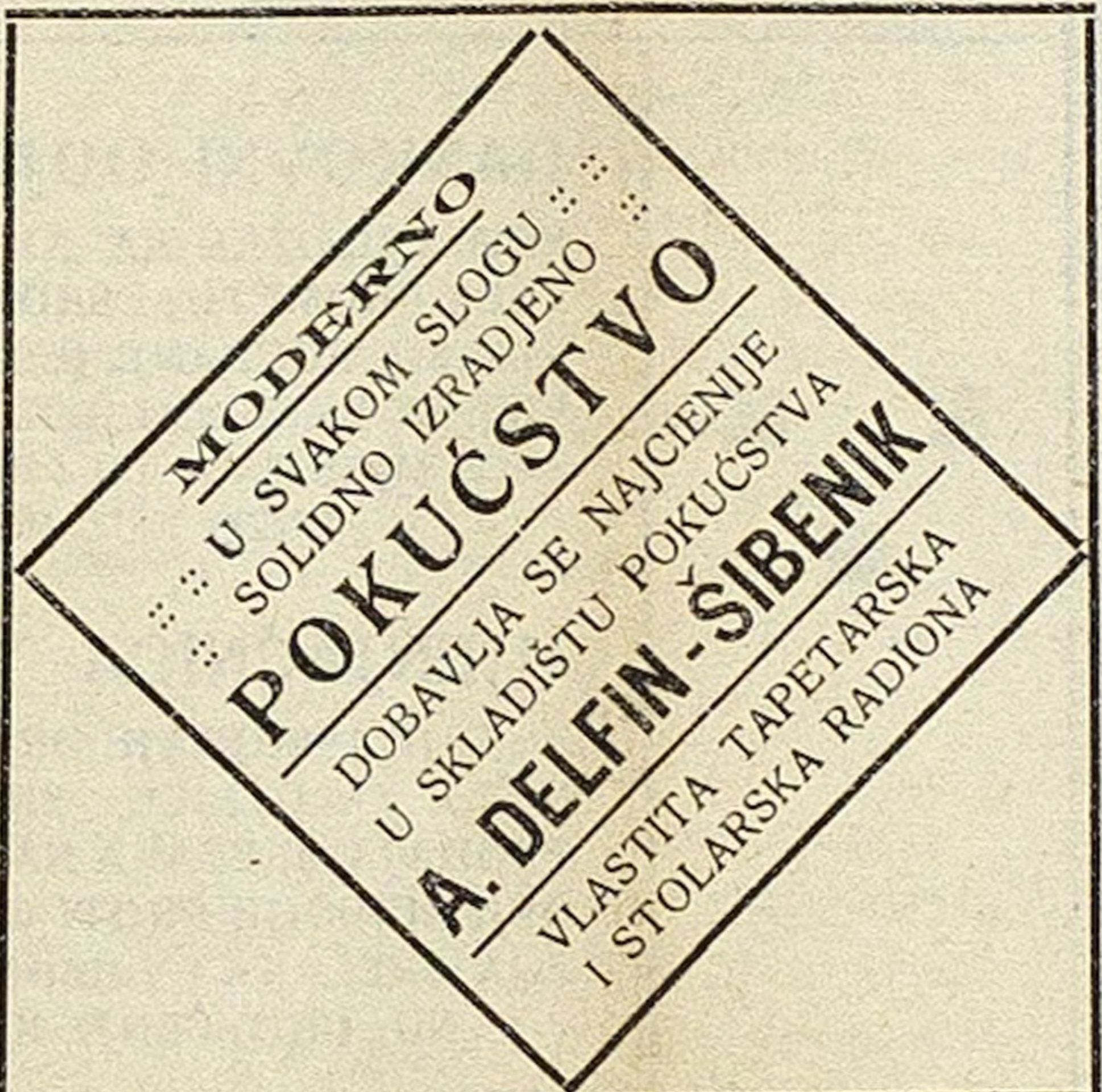
ovlašteno Dozvolom c. k. Namjestništva
u Zadru, izvadjaja sve radje svoje struke.

3. PRVA SPLITSKA MLJEKARNA.

Vlastita pomješća putem Poljuda, Prodaj:
Mljeka, Gnjoja, Prašćica za razplod —
amerikanske i njemačke pasmine.

Naslov za pisma i telegrame:

„Marko Markovina — Split“.

Austrijansko parobrodarsko društvo na dionice

„DALMATIA“

uzdržava od 1. maja 1912. sljedeće
glavne pruge:

Trst—Metković A (poštanska)
Polazak iz Trsta ponedjeljak u 5 sati poslie podne
povratak svake subote u 6.15 sati prije podne.

Trst—Metković B (poštanska)
Polazak iz Trsta u četvrtak u 5 sati poslie podne;
povratak svake sriede u 6.15 sati prije podne.

Trst—Metković C (poštanska)
Polazak iz Trsta u subotu u 5 sati poslie podne
povratak u četvrtak u 6.15 sati prije podne.

Trst—Korčula (poštanska)
Polazak iz Trsta u utorak u 5 sati poslie podne
povratak u ponedjeljak u 6.15 sati prije podne.

Trst—Šibenik (poštanska)
Polazak iz Trsta u petak u 5 sati poslie podne
povratak u četvrtak u 6 sati prije podne.

Trst—Makarska (trgovačka)
Polazak iz Trsta svake sriede u 6 sata pos. pod.
povratak svaki ponedjeljak u 1.15 poslie podne.

Trst—Vis (trgovačka)
Polazak iz Trsta u subotu u 7 sati pos. podne
povratak svaki četvrtak 7.15 pos. podne.

Hrvatske narodne poslovice

uredio V. J. Skarpa, ciena knjizi broširano
K 5.—, a uvezano K 6.—, nabavlja se
kod „HRVATSKE TISKARE“ u Šibeniku
i u svim knjižarama.

PREBLAUER, SAUERBRUNN

... I AUENQUELLE ...

... MINERALNA VODA KISELICA ...

Čista alkalična, posve naravna alpinska kiselica,
uviek svježa, preporučena od svih liečnika kao
najprijaznija voda za stolno piće te kao najbolje
sredstvo proti želudčanim i bubrenim te spolnim
kroničnim bolestima. Budući je rasičena izobiljem
ugljične kiseline, to je izvrsna za miešati sa vi-
nom ili bilo kojim drugim pićem, te se pije
veoma za njezine vrstne ukuse.

Nalazi se u svakom hotelu, restauracijam i
svim dućanima.

Glavno skladište za Trst, Primorje,
Istru i Dalmaciju:

Hermann Tonitz, Trst.

Zastupstvo za Dalmaciju:
IVO MACHIEDO, Dubrovnik.

„CORATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu

jedini je domaći osiguravajući zavod. Utemeljena g. 1884.

CENTRALA: Zagreb, u vlastitog
palaci, ugao Marovske i Prera-
dovičeve ulice.

PODRUŽNICE I GLAVNA ZA-
STUPSTVA: Osiek, Rieka, Sara-
jevo, Ljubljana i Novisad.

Podružnica u Trstu, Via del Lavatoio br. I., II. kat

Telefon 25-94

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete sljedeće vrsti osiguranja:

I. Na ljudski život:

1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti.
2. Osiguranja miraza.
3. Osiguranja životnih renta.

II. Protiv šteta od požara:

1. OSIGURANJA ZGRADA (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica, industrijalnih poduzeća).
2. OSIGURANJA POKRETNINA (pokućstva, dućanske robe, go-
spodarskih strojeva, blaga itd.).
3. OSIGURANJA POLJSKIH PLODINA (žita, sijena itd.).

III. Staklenih ploča protiv razlupanja.

Zadružna imovina u svim odjelima iznosi K 2,713.674-13
Od toga temeljna glavnica K 800.000-
Godišnji prihod premije K 1,363.040-89
Isplaćene odštete K 4,970.238-48

Sposobni posrednici i akviziteri primaju se uz povoljne uvjete.

Zastupstvo za Šibenik i okolicu
VLADIMIR KULIĆ - ŠIBENIK

VELIKA ZALIHA

MUŽKIH ODIELA ZA ZIMSKU SEZONU

NAJMODERNIJEGA KROJA — — — — — UZ VRLO UMJERENE CIENE.

SUVIŠE ODIELA ZA AMERIKU.

PIO TERZANOVIĆ - ŠIBENIK

Ne boji se nikakove utakmice.

Velika zaliha svakovrstnih

MREŽA OD PAMUKA

(KOTUNA) od prve svjetske tvornice.

Suviše

MREŽA TALIJANSKIH (puljizkih)

BAČAVA HRASTOVIH

OD 3½ DO 4 HL.

KRALJICA DAGMAR

HISTORIČKI ROMAN

ČESKI NAPISAO VACLAV BENEŠ TRŽEBISZKY - PREVEO PAVAO M. RAKOŠ

55.

„Već četvrti mjesec pred pravednim Bogom... Kad sam poslao za tobom svoje sinove, bio je još živ; a nisu bili daleko preko granice, kad je umro u Hebu među „dobrim“ prijateljima. Kneževića Vladislava doveli su upravo iz tamnice u Prag... I biskupa već imamo, nekadanjeg svećenika Milika, koji si dao ime Danjel...“

Pršemislja je ova vijest veoma iznenadila. Nije očekivao takovu vijest. Na Hradčanima je njegov brat Vladislav, s kojim je bio jedna duša, jedno srce, koji je bio zatvoren radi njega...

„Onda si ne ču morati put u Prag prokrciti oružjem!“ dodao je vjesti Černinovoju. „Ako je knez moj brat Vladislav, dragovoljno će mi odstupiti...“

„A ako ne će?“

„Ne ču se prevariti o bratovom srcu...“

„Knežević je plemenita duša, — a svjetli gospodar, u Češkoj je ljudi, kojima je do toga, da ti nikad ne postaneš vojvodom, više nego za svoj spas... I ti ljudi ulovili su kneza u svoje mreže, koje ćeš morati mačem rasjeca!“

Strakonicki Bavor je pri ovim riječima metnuo desnicu na bijeli krst, koji je imao ušiven na crvenom ogrtaču preko cijelih grudi, kao da želi, da pozove za svjedoka svojim riječima sveti znak.

„Tako je, gospodine Bavore!“

„Govoriš nam iz dna duše!“

„Bilo bi čudo, svjetli gospodar, kad bi bez prolivanja krvi ušao u Prag!“

Pršemisl zamislio se nekoliko časaka. Zar Vladislav se mogao promjenuti? Zar zaista može doći čas, da stoji jedan proti drugomu i da moraju potegnuti mač jedan na drugoga? I nehotice palo mu na um već skoro zaboravljeno prošlo doba, kad je brat opljenio brata na bijelom danu i kad se nad češko-moravskim krajevima svake godine najotrovnijim smijehom i s najgroznijim licem protezala pošast pod imenom *bratski spor*.

„Koliko ljudi možete skupiti?“

Pršemisl ustavio se očima na svojim vjernima, kao da želi već da unaprijed odmjeri njihovu snagu.

„Četiri tisuće, svjetli gospodar!“ odgovorio je bez promišljanja gospodin Diviš. „S četiri tisuće i s nama, svjetli kneže, lako možeš otpočeti boj s potpunim pouzdanjem u najsasniju pobjedu!“

„A radije — mnogo radije izravnao bih se s bratom mirnim putem!“

„To lako možeš učiniti, naš gospodar, a na čelu četiri tisuće svojih navjernijih!“

„Poslušat ću vaš savjet!“

„Nakon tri dana očekujem vašu pomoć kod Plznja — i treću noć od danas.“

Na to se razišli gosti iz Žnikova.

Pršemisl i Černin ostali su sami. Što su govorili znade sam Bog. Bilo je već dugo iza polnoći, a iz onog dijela grada, gdje su obično bili visoki gosti, jasnije i jasnije padalo je svjetlo u tamnu maglovitu noć. Već se sklapale oči i Krahuliku, Tetršivek je također već bio u dubokom snu, u kojem mu se pričini, da je ulovio u ovdašnjem ribnjaku zlatnih ribica, za čije bi se ljuske lako moglo kupiti mnogo sela s dvorom i gradom; a u spomenutom dijelu grada, još se neprestano priklanjale dvije glave jedna drugoj, jedna starija, već sva posuta srebrom, druga mlađa, mnogo mlađa... Ljudi, su govorili, što su samo povjerljivije mogli... Bez sumnje tumačio je Černin knezu prilike, koje su već neko doba vladale u češkoj državi, otkrivao mu spletke, koje će morati rasjeca jednim zamahom, i upoznao ga sa svim, što mu potrebno, kad zasjedne na prijesto, da jasno vide njegove oči...

Na gradu su već pjevali pjelti, a dole u selu odzivali im se drugovi; a u dva svedena prozora u najkrajnjem dijelu grada, još neprestano vidjelo se svjetlo, koje se polako slabilo i gubilo.

VII.

Na dvoru bukovačkog starješine polako se vraćao opet stari život.

Svatbeni gosti razišli se svojim kućama, najzadnji otišao je danski kraljević...

A kad je ulazio na ladju sa sivim jedrima, činilo mu se, da su mu noge verigama prikovane za bodričku zemlju...

„Da dodje tvoj svjetli otac što prije do vlade u svojoj domovini, dat ću u svojoj rodjenoj domovini pozvati u boj; s cijelim oblakom željeznih ljudi podići ću se i prokrciti ću mu put u Prag.“

Kraljević Valdemar zaista je bio spreman, da ostvari tu misao.

„Ne znam, kraljeviću, da li bi time pogodio mojem gospodar!“ dodao je Černin Sobjehrd.

Valdemar oštro je pogledao mladog čovjeka, da je Draguška zadržala.

„A za što mu ne bi udovoljio?“

„Kada su Česima postavili vojvodu Nijemci, uvijek je sjeo na pjesak...“

„A da li sam i ja Nijemac?“

„Naš rodjeni brat nisi...“

„A dobar prijatelj vašeg naroda!“

„Naš narod je neko doba previše nepovjerljiv — osobito prema onima, koji mu se silom nameću za prijatelje.“

Valdemar je i nehotice posegnuo desnicom za mačem.

„Nek mir bude među vama...! Ne svadjajte se ondje, gdje treba rajskim cvijetom da procvjeta sreća života!“ progovorio je dostojanstveno otac Dobrogost...

Kraljević Valdemar kratko vrijeme nakon ovog odveo se, a Černin Sobjehrd odanuo je iz dna duše; čudnovati teret ipak mu nije pao s grudi.

„Ne znam, za što se ne bismo pobili!“ rekao je tog dana Sobjehrd kneževiću Vratislavu.

„Bolje je tako! — Nije lijepo pod tuđim krovom narušavati mir!“

„I ti, gospodine?“

„Prijatelju... Sjeti se našeg djetinstva, i sve rdjavo mišljenje rasplinut će ti se u glavi kao oblak!“

„Naravno — naravno, on će biti jednom kralj, a ja — ja uvijek samo Černin!“

„A meni kroz cijeli život isto tako mio i drag drug.“

„Što mi pomaže sve — sve...“

Sobjehrdove oči uprle se na ogromnu morskou površinu, gdje se daleko na obzoru svijetlile bijele ladje slične srebrenim točkama...

„Samo da nikad ne moram žaliti svoj put... Nerado bi zaista nerado...“

Mladići su sad ušutali.

Sobjehrd neprestano upirao je poglede na sive morske valove, i u njegovoj duši bilo je uzburkanije, nego na moru kad pobjesne ti valovi, kad se za tim oboje sunovrate u vrtoglavu dubinu.

„On je kraljević, a ja samo...“

„Za Boga i svetog VACLAVA, riješi se tih misli, ne gorčaj si život s njima...“

„Vratislave — vjeruješ li mi?“

„Vjerujem...“

Sobjehrd metnuo je na to svoje ruke kneževiću na rame i pogledao mu u lice, što je oštrije mogao...

(Nastavit će se).

OGLAS.

Častimo se javiti P. N. občinstvu, da naša krojačnica te gg. trgovci MARKO JAKOVLJEVIĆ i IVE ŠAIN u ŠIBENIKU i PETAR PILIĆ u ZADRU prodavaju **gotova odjela** solidno izradjena iz naše čiste vunene štofe **po Kr. 32**— od broja 44 pa unapred, i izvrstne **kuverte** u raznim bojama takodjer iz čiste vune uz veoma umjerene cijene. Vanjski trgovci, ako žele nabaviti gotova odjela i kuverte, neka se obrate našoj tvornici, gdje će na gore spomenute cijene takodjer dobiti popust.

Odličnim štovanjem

**PRVA DALMATINSKA TVORNICA PREDIVA i TKALA
PAŠKO RORA & drug**

HRVATSKA VERESIJSKA BANKA

:: PODRUŽNICA ŠIBENIK ::

Centralka DUBROVNIK. Podružnica u SPLITU i ZADRU
DIONIČKA GLAVNICA 2,000.000 K
PRIČUVNA ZAKLADA U PRITIČCI 250.000

BANKOVNI ODJEL

PRIMA ULOŽKE NA KNJIŽICE U KONTU KURENTU I ČEK PROMETU; ESKOMPTUJE MJENICE, OBAVLJA INKASO, POHRANJUJE I UPRAVLJA VRIEDNINE. DEVIZE SE PREUZIMLU NAJKULANTNIJE. IZPLATE NA SVIM MJESTIMA TU I INOZEMSTVA OBAVLJAJU SE - - - BRZO I UZ POVOLJNE UVJETE. - - -

MJENJAČNICA

KUPUJE I PRODAJE DRŽAVNE PAPIRE, RAZTERETNICE, ZALOŽNICE, SRECKE, VALUTE, KUPONE. PRODAJA SREČAKA NA OBROČNO ODPLAĆIVANJE. OSJEGURANJE PROTI GUBITKU ŽRIEBANJA. REVIZIJA SREČAKA I VRIEDNOSTNIH PAPIRA BEZPLATNO. UNOVČENJE KUPONA BEZ ODBITKA. - - -

- - GRADJEVNO PODUZEĆE - -

PETAR BLASOTTI & FRANO ŠKOTON

IZPITANI ZIDARSKI MAJSTOR - - ŠIBENIK

PODUZIMLJE SVAKU VRST GRADJEVNIH RADNJA I POPRAVAKA. — SPECIJALISTA U GRADNJI ŠTEDNJAKA (SPARHETA) I SOBNIH PEČI

PODUZIMLJE ČVRSTE RADNJE U CEMENT BETON (EIZENBETON) BEZ POTREBE ŽELJEZNIH GREDA. — POSEBNA KANCELARIJA ZA NACRTE I TREBOVNIKE KUĆA PASINI PUT SUDISTA.

Poljodjelska Zajmovna Blagajna

Zadruga uknjižena na neograničeno jamstvo

u ŠIBENIKU.

Ukamaćuje novac na uložne knjižice uz

5%

VELIKA ZLATARIJA
Gi. PLANČIĆ
Vis-STARIGRAD-Veluluka

NOVO IZRADJENE
:: RADNIČKE KNJIGE ::

I
- SLUŽBOVNE KNJIGE -

NABAVLJAJU SE U

HRVATSKOJ TISKARI

(Dr. Krstelj i drug) Šibenik.

Losconcz & Hatvanski paromlinovi od Borsod Mischolz i Istvanskog dioničkog društva proizvadjaju najbolje i najizdašnije vrsti

:: BRAŠNA ::

Najveće mlinsko poduzeće.

Dnevna produkcija 700.000 kilograma brašna.

Glavno zastupstvo i skladište kod tvrdke:

FRAN LENTIĆ Trst.

Vodovode

i

Šmrkove

svih vrsti izradjuje najveća slavenska tvrdka Monarkije

ANT. KUNZ

Hranice (Morava).

Praktične upute i približni troškovnici badava.